

Становище

от проф. д-р Атанас Ангелов Георгиев

на дисертационен труд на тема:

Спортна подготвеност и функционални възможности на подрастващи баскетболисти

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Област на висшето образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: Педагогика на обучението по...

Докторска програма: Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка

Автор: Николай Георгиев Хаджиев

Научен ръководител: доц. д-р Жасмин Цанкова

Становището е изготвено на основание Заповед № 402/09.03. 2023 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, както и с решение на научното жури.

Процедурата и предоставените документи са съобразени с Правилника за развитие на академичния състав на Югозападния университет.

Докторантът Николай Хаджиев е завършил с първият випуск на специалността педагогика на обучението по физическо възпитание през 1976 г като „бакалавър“ – учител по физическо възпитание и спорт. През 2017 година завършва и степен „магистър“ – за Физическо възпитание и спорт за изявени деца и ученици. В продължение на близо 27 години Николай работи като учител, преподавател и треньор с ученици и със студентите от Югозападния университет, като постига отлични резултати в работата си в това число и завоюваните 4 шампионски титли с отбора на ЮЗУ в студентските шампионати на страната. Като треньор в сравнително новата форма на баскетбола 3 x 3 е постигнал и престижно класиране в Европейски форуми. Преди да стане преподавател е работил и 7 години като учител по физическо възпитание. Сега е асистент в катедра „Спорт“ на Факултета „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“.

Данни за докторантурата:

Николай Хаджиев е докторант в самостоятелна форма на обучение в катедра „Теория и методика на физическото възпитание“ на Факултета по педагогика на ЮЗУ „Н. Рилски“-Благоевград с научен ръководител доц. д-р Жасмин Цанкова.

Дисертационният труд е предложен за официална защита, като преди това е обсъден на заседание на катедрен съвет в катедра ТМФВ, на 1.03. 2023 г. С решение на Факултетния съвет на факултета по педагогика /протокол № 02/02-08.03. 2023 г/. Със заповед №

402/09.03.2023 г. Ректорът определя състава на научното жури и дата на официалната защита 19 април, 2023г.

Данни за дисертационният труд и автореферата

Дисертационният труд е структуриран в увод, четири глави включващи теоретична, методологична и аналитична част с резултати, изводи, препоръки и научни приноси, ползвана литература и приложения. Обемът на дисертацията е 154 машинописни страници. Показани са 17 таблици, 32 фигури и 5 приложения. Използваната литература включва 134 източника, от 12 са на кирилица и 122 на латиница.

Целта, задачите, методи на работа, обекта, предмета на изследването и работната хипотеза са правилно определени. **Основната цел, която авторът посочва е определянето на иновативен модел в тренировъчните занимания по баскетбол върху функционалните показатели и спортно-техническите умения на баскетболисти на възраст 15-17 години.** През периода на изследването, средата става извънредна в резултат на пандемията на COVID-19. Това кара авторът да направи промени в тренировките и организирането им домашни условия. През изследвания период от 9 месеца, три от тях спортистите тренират в зала, а останалите 6 месеца в домашна обстановка. Това изследване по същество е единствено по рода си изследване в България, което дава важна информация за важни аспекти от изследванията на баскетболисти в тази възраст. Актуалността на дисертационния труд е свързана и с факта, че докторантът предлага модел за работа при домашни условия, като резултат от пандемията COVID 19 и отражението му върху нивото на двигателната активност. Използването на Уингейт теста и Сържант теста, с които се определят анаеробния капацитет и вертикалния отскок, показват подобрения, с които се доказва правилността на модела на работа. В дисертацията в трета глава са представени и данните от антропометрични изследвания и определяне на соматотип на младите баскетболисти.

Данните в таблиците показват, че всички изследвани лица повишават значително концентрацията на лактат в връвта, като статистически значими разлики в концентрацията се наблюдават при измерванията след натоварването. Повечето измервания на пулса по време на тренировка и по време на официален мач показват значително по-нисък пулс по време на тренировка. По отношение на текстовете за техническата подготовка, се вижда, че независимо от невъзможността за провеждане на нормални тренировки, баскетболистите не са загубили спортната си форма и техническите си умения.

Докторантът прави **изводи**, които доказват правилността на неговата методика на работа. С тях се доказва, че задачите на изследването са изпълнени и е постигната поставената цел, което потвърждава и работната хипотеза. Препоръките за практиката са важни и полезни за всички, които работят с подрастващи баскетболисти. Прави много добро впечатление използването на математико - статистическите методи от докторанта.

Научните приноси на дисертацията

За първи път е направен сериозен опит за системен анализ на промените във функционалните показатели и спортно-техническите умения на подрастващи баскетболисти под въздействието на тренировъчни натоварвания за период от 9 месеца.

Благодарение на изследванията в дисертацията са разширени познанията в много широка гама, от функционални показатели при баскетболистите. Като доказателство, за практическата полза, е че след изследванията по дисертацията, младите баскетболисти на Николай Хаджиев спечелват сребърен медал в своята възраст в град Силистра в Държавното първенство, през 2020 г.

Авторефератът е правилно подготвен, според изискванията на Закона и отразява синтезирано структурата, съдържанието и резултатите от дисертационния труд.

Публикации

Докторантът представя три публикации. Две в най-известното за страната ни списание „Спорт и наука“ и една публикация в Международното списание за научни въпроси по физическо възпитание, спорт и здраве „Research in Physical Education, Sport and Health.

В заключение, мога категорично да заявя, че направеният дисертационен труд **„Спортна подготвеност и функционални възможности на подрастващи баскетболисти“** е направен много добре и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“. Всичко това, ми дава основание, убедено да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“ на Николай Георгиев Хаджиев.

31.03. 2023 г.

Подготвил становището:

/ проф. д-р Атанас Георгиев /

Statement

by Prof. Dr. Atanas Angelov Georgiev

of a dissertation on:

„SPORTS FITNESS AND FUNCTIONAL CAPABILITIES OF ADOLESCENT BASKETBALL PLAYERS“

for awarding the educational and scientific degree "Doctor"

Field of higher education : 1. Pedagogical sciences

Professional direction : Pedagogy of training in...

Doctoral program : Theory and methodology of physical education and sports training

Author: Nikolay Georgiev Hadzhiev

Research supervisor : Assoc. Prof. Jasmine Tsankova, PhD

The statement was prepared on the basis of Order No. 402/09.03. 2023 of the Rector of the Neofit Rilski University – Blagoevgrad, as well as with the decision of the scientific jury.

The procedure and the documents provided are in accordance with the Regulations for the Development of the Academic Staff of Southwestern University - Blagoevgrad.

Doctoral student Nikolay Hadjiev graduated with the first graduating class of the pedagogy of physical education training in 1976 as a "bachelor" - teacher of physical education and sports. In 2017, he graduated with a master's degree in Physical Education and Sports for outstanding children and students. For nearly 27 years, Nikolay worked as a teacher, lecturer and coach with students and the students of Southwestern University - Blagoevgrad, achieving excellent results in his work, including winning 4 championship titles with the Southwestern University team in the student championships of the country. As a coach in the relatively new form of 3 x 3 basketball, he has also achieved a prestigious ranking in European forums. Before becoming a teacher, he also worked for 7 years as a physical education teacher. He is now an assistant in the Sports Department of the Faculty of Public Health, Health Care and Sports.

Doctoral data:

Nikolay Hadjiev is a doctoral student in an independent form of study in the Department of "Theory and Methodology of Physical Education" of the Faculty of Pedagogy of the South Ukrainian State University "N. Rilski" - Blagoevgrad with research supervisor Assoc. Dr. Jasmin Tsankova.

The dissertation work has been proposed for official defense, having previously been discussed at a meeting of the departmental council at the Department of Medical Sciences, on 1.03. 2023. By decision of the Faculty Council of the Faculty of Pedagogy / protocol No. 02/02-08.03. 2023 By

order No. 402/09.03.2023, the Rector determines the composition of the academic jury and the date of the official defense, April 19, 2023.

Data for the dissertation and the abstract

The dissertation is structured in an introduction, four chapters including a theoretical, methodological and analytical part with results, conclusions, recommendations and scientific contributions, used literature and applications. The volume of the dissertation is 154 typewritten pages. 17 tables, 32 figures and 5 appendices are shown. The literature used includes 134 sources, of which 12 are in Cyrillic and 122 are in Latin.

The purpose, tasks, methods of work, the object, the subject of the research and the working hypothesis are correctly defined. **The main goal that the author indicates is the definition of an innovative model in basketball training activities on the functional indicators and sports-technical skills of basketball players aged 15-17 years** . During the study period, the environment became extraordinary as a result of the COVID -19 pandemic. This causes the author to make changes in training and organizing them at home. During the investigated period of 9 months, three of the athletes trained in a gym, and the remaining 6 months in a home environment. This study is essentially the only study of its kind in Bulgaria, which provides important information on important aspects of research on basketball players at this age. The relevance of the dissertation work is also related to the fact that the doctoral student proposes a model for working at home, as a result of the COVID 19 pandemic and its impact on the level of motor activity. The use of the Wingate Test and the Sargent Test, which measure anaerobic capacity and vertical rebound, show improvements that prove the correctness of the work model. In the dissertation, in the third chapter, the data from anthropometric studies and determination of the somatotype of the young basketball players are also presented .

The data in the tables show that all subjects significantly increased lactate concentration in the cord, with statistically significant differences in concentration observed in post-exercise measurements. Most heart rate measurements during training and during an official match show a significantly lower heart rate during training. Regarding the texts on technical training, it can be seen that regardless of the impossibility of conducting normal training, the basketball players have not lost their sports form and their technical skills.

The doctoral student draws **conclusions** that prove the correctness of his work methodology. They prove that the tasks of the research have been fulfilled and the set goal has been achieved, which also confirms the working hypothesis. The practice recommendations are important and useful for anyone working with adolescent basketball players. The use of mathematical - statistical methods by the doctoral student makes a very good impression.

The scientific contributions of the dissertation

For the first time, a serious attempt was made to systematically analyze the changes in the functional indicators and sports-technical skills of adolescent basketball players under the influence of training loads for a period of 9 months.

Thanks to the research in the dissertation, knowledge has been expanded in a very wide range of functional indicators in basketball players. As a proof of the practical benefit, it is that after the dissertation research, the young basketball players of Nikolay Hadjiev won a silver medal in their age group in the city of Silistra in the State Championship, in 2020.

The abstract is properly prepared, according to the requirements of the Law and reflects the structure, content and results of the dissertation.

Publications

The PhD student presents three publications. Two in our country's most famous magazine "Sport and Science" and one publication in the International Journal of Scientific Issues in Physical Education, Sports and Health " Research in Physical Education, Sport and Health.

In conclusion, I can categorically state that the completed dissertation "**Sports preparation and functional capabilities of adolescent basketball players** " is very well done and meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its Implementation and the Regulations for the Development of the academic staff of the SWU "Neofit Rilski" . All this gives me reason, convinced to recommend to the respected scientific jury to award the educational and scientific degree "Doctor" to Nikolay Georgiev Hadjiev.

31.03. 2023

Prepared the statement:

/ Prof. Dr. Atanas Georgiev /